

a poněvadž žalobce opírá svůj nárok jen o toto prohlášení a nikoli o práce pro žalované konané — ty byly podle jeho prohlášení jen důvodem pro ono prohlášení —, není žalobní nárok odůvodněn a právem proto soud první stolice žalobě nevyhověl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dospěl-li odvolací soud souhlasně s prvním soudem k přesvědčení, že důvodem prohlášení s datem 26. února bylo oznámení žalobcovo žalovaným o zamýšlených krocích banky proti žalovaným, a jeho slib, že jim pomůže vyprostiti je z rukou banky a že věc bude tak dlouho protahovati, až žalovaná získá jiný bankovní úvěr, jest i správný jeho názor vyvozený z tohoto zjištění, že smlouva (příslib) jest z důvodů § 897 č. 4 obč. zák. neplatný.

Čís. 15858.

K výkladu § 3 vyživ. zák. č. 4/1931 Sb. z. a n.

Kdo má náhradní povinnost podle tohoto předpisu, nemůže se odvolávat na svoji neznalost poměrů, zavinil-li si ji svou vlastní nedbalostí, ač při obyčejné pozornosti mohl seznati, že podporovaný jest právně povinen k poskytování výživy.

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv I 2582/36.)

Žalobkyně přednesla, že žalovaný, její děd, ač nemá žádné vyživovací povinnosti vůči svému synovi, jejímu manželskému otci, přece ho podporoval poskytováním bytu ve společné domácnosti, výživy a jiných prostředků od června 1929 až do dne podání žaloby, takže si manželský otec výdělečné povinnosti nehleděl. Je proto žalovaný povinen podle § 3 zák. č. 4/1931 Sb. z. a n. rukou společnou a nedílnou se svým synem (manželským otcem žalobkyně) zaplatiti žalobkyni výživné, které jí jest její manželský otec za uvedenou dobu dlužen. Proti žalobě namítl žalovaný mimo jiné, že jest hluchý sklerotik, který žije odděleně od rodiny a jemuž se ze zdravotních ohledů rodinné věci nesdělují, ježto o ně nejeví zájmu; rodinné věci spravuje jeho manželka a ta mu tajila, — aby ho ušetřila rozčilování —, že syn je bez zaměstnání a že má platiti žalobkyni výživné; žalovaný tedy nevěděl ani nemusil věděti o závazku podporovaného syna vůči žalobkyni a nevěděl také ani nemusil věděti, že by svou podporou mohl mařiti, ztížiti nebo omeziti alimentární povinnosti svého syna proti žalobkyni. P r v ý s o u d uznal částečně podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl zcela. D ů v o d y: Skutečnost, že žalobkynin otec dříve zaměstnání měl a že je snad vlastní vinou ztratil, nepadá na váhu, neboť rozhoduje pouze, že, ztrativ své zaměstnání, není s to naléztí nové zaměstnání bez své viny. Že by otec žalobkyně nepoužil naskytnuvší se mu pracovní příležitosti, nebylo prokázáno. Pozbyl-li však žalobkynin otec možnosti sama sebe

živiti, pak nutně oživla zákonná povinnost žalovaného, aby ho živil. Jde tedy jen o to, zda žalovaný nepodporoval otce žalobkyně nad svou zákonnou povinností. Tu však vzal prvý soud za prokázáno, že se otci žalobkyně dostávalo v domácnosti žalovaného výživy, bytu a všeho ostatního nutného zaopatření, z čehož plyne, že mu bylo poskytováno jen to, co náleží k ukojení jeho nezbytných životních potřeb. Nelze proto tvrditi, že žalobkynin otec byl v domácnosti žalovaného podporován nad zákonnou povinností. Dle ustanovení § 3 zákona č. 4/1931 Sb. z. a n. jest dalším předpokladem nároku, aby podporování jiného bylo příčinou toho, že si podporovaný nehledí výdělečné činnosti, uložené mu v § 1 uved. zák. Posléze uvedené ustanovení činí však onu povinnost k výdělečné činnosti závislou nejen na schopnosti, nýbrž i na možnosti, t. j. na možnosti uplatnit své schopnosti. Ze zjištění prvního soudu však plyne, že otec žalobkynin, ztrativ své poslední zaměstnání, nové pracovní příležitosti nenalezl, ač se o to on i jeho matka pokoušeli. Nelze proto říci, že podpora, které se otci žalobkyně dostává v domácnosti žalovaného, jest příčinou toho, že on nevykonává výdělečnou činnost, nýbrž lze spíše usuzovati, že jeho nezaměstnanost jest příčinou toho, že se mu dostává oné podpory. Z předeslaného jest zřejmé, že u žalovaného nejsou splněny podmínky nároku podle ustanovení § 3, odst. 1, zákona č. 4/1931 Sb. z. a n., pročež není třeba se obíratí otázkou, zda se žalovanému podařil zprošťující důkaz ve smyslu druhého odstavce téhož paragrafu.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Dovolatelka vytýká jako rozpor napadeného rozsudku se spisy, že odvolací soud při posuzování věci vychází z nesprávně jím uváděného zjištění prvního soudu, »ze zjištění prvního soudu plyne, že otec žalobkyně, ztrativ své poslední zaměstnání, nové pracovní příležitosti nenalezl, ač se o to on i jeho matka pokoušeli«. Výtka ta jest důvodnou, ježto prvý soud na základě zjištění jím učiněných vyvodil v příčině syna žalovaného závěr zcela jiný, a to, že jmenovaný syn »v nezaměstnanosti nechal o místo starati se matku a sám za celou tu dobu se omezil toliko na záznam u úřadu práce a dva inseráty v Národní Politice, tyto provedl pak teprve v době, kdy projednáván tento spor«. Rozpor ten jest podstatný, neboť se dotýká otázky alimentární povinnosti žalovaného k jeho synu jako jednoho ze zákonných předpokladů žalobou uplatňovaného nároku podle § 3 zákona ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931. Po právní stránce jest zásadně přísvědčiti dovolatelce, že zákonná vyživovací povinnost otcova k jeho dětem oživne pouze tehda, nebyl-li stav »zchudnutí« dítěte přivoděn jím samým zúmyslně. Podle zásady § 141 obč. zák., které jest užití i na děti, jež nejsou již pod mocí otcovskou, oživne tato povinnost tím okamžikem, jakmile dítě není s to již samo se vyživovati, nemajíc skutečné možnosti najíti přiměřené zaměstnání a v něm se udržeti (srv. rozh. č. 12598, 11804 a 10340 Sb. n. s.), a byly-li tedy poměry takové, že

snaha dítěte najíti zaměstnání nemohla se setkati s úspěchem (rozh. č. 12173 Sb. n. s.). Závěr, jež prvý soud ze zjištěných jím skutečností vyvodil, svědčil by však právě naopak úsudku, že žalovaného zákonná vyživovací povinnost k jeho synovi nestíhala, jestliže syn sám náležitě nedbal, aby našel nějaké zaměstnání, z jehož výtěžku by mohl plniti svoji zákonnou vyživovací povinnost. Náhradní povinnost v § 3 řeč. zák. stanovená stíhá zajisté i toho, kdo poskytuje svému synovi nepřetržitě výživu i v dobách, kdy při náležité péči nějaké výdělečné zaměstnání, třeba i z jiného oboru, než kterému je vyučen, by mohl nalézt. Nelze proto přisvědčiti odvolacímu soudu, že ze skutečností prvým soudem zjištěných, zejména, že též matka otce žalobkynina se marně snažila intervencemi u některých známých vlivných činitelů opatřiti mu zaměstnání, plyne závěr, že povinný k výzvě žalobkyně nemá možnosti, aby si vlastním zaměstnáním opatřil (pro sebe i nezletilou žalobkyni) zdroj obživy. Nárok podle § 3, odst. 1, vyživ. zák. předpokládá, že výživou povinný vědomě a úmyslně porušoval výdělečnou povinnost, uloženou mu podle § 1 řečeného zákona, a že žalovaný mu to umožňoval svou podporou, ačkoli k podporování neměl zákonné povinnosti nebo nikoli v té míře, jako to činil. Žalovaný by se mohl zprostiti této povinnosti k náhradě výživy jen důkazem, že nevěděl ani věděti nemusil o vyživovacím závazku podporovaného, ani o tom, že svou podporou maří, ztěžuje neb omezuje stanovení neb splnění tohoto závazku. Třebaže zákon neukládá žalovanému nějaké zvláštní opatrnosti, přece nemůže se na svoji neznalost poměrů odvolávat ten, kdo ji zavinil svojí nedbalostí, když by při obyčejné bedlivosti mohl seznati, že podporovaný je právně (t. j. podle zákona nebo smlouvy) k výživě zavázán. Úsudek odvolacího soudu, že podle zjištění, jak je prvý soud učinil, nejsou splněny podmínky nároku podle § 3, odst. 1, uved. zák., jest, jak z řečeného vychází najevo, právně mylný. Pochybil proto odvolací soud, když se pro své mylné právní stanovisko nezabýval vývody, jimiž hleděl žalovaný v odvolání dolíčiti důvody zprošťující jej náhradní povinnosti, a když se nevypořádal i s ostatními důvody uplatňovanými v odvolání a s vývody uvedenými v odvolacím sdělení žalobkyně.

Čís. 15859.

Otázku, zda pojištěnka nenabyla nároku na výbavné proto, že nebyla zaměstnavatelem řádně k pensijnímu pojištění přihlášená, jest řešiti podle zákona č. 117/1934 Sb. z. a n., jestliže zaměstnavatel zaplatil příspěvky za dodatečně přihlášenou dobu příspěvkovou za účinnosti tohoto zákona, byť se dodatečná přihláška stala ještě za účinnosti zákona č. 26/1929 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv I 183/37.)

Žalobkyně, jež se provdala za účinnosti zák. č. 117/1934 Sb. z. a n., přednesla, že s připočtením 19 měsíců, jichž započtení bylo jí v pojišťovacím sporu odmítnuto pro zavinění žalované firmy (opožděné přihlášení k pojištění), byla by měla čekací dobu, které jest potřebí podle